

WYDARZENIA

Wizyta pani ambasadorowej

Pani Heidi Klepsvik, żona ambasadora Norwegii w Polsce, odwiedziła 20 czerwca Ośrodek Kultury Morskiej, zrealizowany w dużej mierze dzięki tzw. funduszom norweskim. W towarzystwie wicedyrektor CMM Marii Dyrki zwiedziła ekspozycje stałe, ze szczególnym zainteresowaniem oglądając wystawę interaktywną „Łodzie – statki – porty” oraz pracownię konserwacji zabytków, gdzie zapoznała się z efektem prac konserwatorskich na różnych materiałach.

Pani Heidi Klepsvik (w środku) na ekspozycji „Łodzie – statki – porty”. Fot. Bernadeta Galus

Makieta Żurawia dla niewidomych

Klub Rotary Gdańsk-Sopot-Gdynia z okazji swojego 20-lecia ufundował makiety Żurawia Gdańskiego, która umożliwia zapoznanie się z zabytkiem osobom niewidomym. Makieta z brązu w skali 1:45, przedstawiająca zabytkowy dźwig ze stojącym pod nim statkiem rzeczynym, zaopatrzona w napisy w alfabecie Braille'a, zamocowana jest na kamiennym postumencie. Ustawiona została tuż obok Żurawia, przed Ośrodkiem Kultury Morskiej, od strony Motławy. Jest to druga, po bazylice NMP w Gdańsku, makieta ufundowana przez Klub Rotary, w ramach projektu „Zobaczyć świat rękoma”. Odświeżenie makiety i wmurowanie kamienia węgielnego odbyło się 17 czerwca. Pod makieta umieszczono kapsułę z aktem erekcyjnym, który podpisali: prezydent miasta Gdańska Paweł Adamowicz, przewodniczący Rady Miasta Bogdan Oleszek, prezydent Klubu Rotary Adam Kielak, pełnomocnik Klubu ds. projektu Stanisław Wojtysiak oraz dyrektor CMM Jerzy Litwin.

Już w chwilę po odświeżeniu makieta otoczona została przez szkolną wycieczkę. Fot. Jerzy Litwin

Święto Niebieskich Beretów

Konferencja i wernisaż wystawy pt. 7. „Łużycka” Dywizja Desantowa 1963–1986. Historia, działalność, symbolika, barwa i broń odbyły się 13 czerwca w Spichlerzach na Ołowiance. Wydarzenie związane jest z 50-leciem utworzenia nieistniejącej już dziś dywizji piechoty morskiej, zwanej ze względu na kolor nakryć głowy noszonych przez żołnierzy w niej służących – Niebieskimi Beretami. W konferencji i w wernisażu uczestniczyło ponad stu dawnych członków dywizji, którzy z dużą uwagą oglądali zwłaszcza dokumentalne zdjęcia z dziejów dywizji, odnajdując na nich siebie i swoich kolegów. Po wernisażu na gości czekała wyśmienita grochówka i recital piosenki żołnierskiej.

Wernisaż ekspozycji poświęconej Niebieskim Beretom. Fot. Bernadeta Galus

Abordaż na Ołowiankę

W ramach dnia specjalnego wystawy „Do abordażu!” w niedzielę 30 czerwca na gości CMM na Ołowiance czekały wystrzały atrakcje. Członkowie grupy Garnizon Gdańsk opanowali nabrzeże wyspy – dosłownie i w przenośni. Ich pokazy rozpoczęły efektowny i niestety zwycięski atak szwedzkich kaprów na Ołowiankę. Kiedy rozwiały się dymy z wystrzałów, goście mogli poznać niewdzięczną pracę chirurga okrętowego, wysłuchać opowieści o dawnej broni i ciężkim losie jeńców, wziąć udział w ćwiczeniach XVIII-wiecznej musztry oraz w licznych konkursach i zabawach. Z kolei na najmłodszych czekała na ekspozycji mapa piracka i zestaw zadań do rozwiązania – szczęśliwcy, którzy poradzi sobie z wszystkimi przeszkodami, mogli wylosować upominek z pirackiej skrzyni.

Po ataku kaprów konieczna była interwencja cyrulika (chirurga okrętowego)... Fot. Jadwiga Klim

W Istambule o konserwacji

W dniach 13-17 maja odbyła się w Istambule XII Konferencja ICOM-CC WOAM, dotycząca konserwacji zabytków archeologicznych pochodzenia organicznego. Omawiano na niej takie zagadnienia, jak zabezpieczanie wraków pod wodą, badania drewna, konserwacja łodzi klepkowych i dłubanek, konserwacja materiałów (skóra, kości) itp. W konferencji uczestniczyła mgr inż. Irena Jagielska z Działu Konserwacji Muzealiów CMM, która przedstawiła sposób konserwacji łodzi z X wieku, odkrytej w Zatoce Puckiej (tytuł jej prezentacji: „Conservation of a 10th century boat recovered from Puck Bay”). Jednym z punktów konferencji było zwiedzanie wykopalisk w Yenikapi, gdzie odkryto 37 drewnianych wraków z okresu od V do XV wieku.

Ekspozycje CMM w Dunkierce

W ramach współpracy z Muzeum Portowym (Musée portuaire) w Dunkierce (Francja), ze zbiorów Działu Historii Żeglugi i Handlu Morskiego, Działu Budownictwa Okrętowego oraz Działu Rozwoju Portów CMM zostały wypożyczone zabytki z wraku Miedziowca oraz modele, m.in. model karaki „Piotr z Gdańska”. Wzbogaciły one przygotowaną przez francuskich muzealników czasową ekspozycję pt. „European Ports. In Search of New Worlds”, na której pokazane zostało również znaczenie Gdańska jako głównego portu Rzeczypospolitej – dawnego spichlerza Europy. Ekspozycje z CMM stanowią ważną część narracji wystawy, na której oglądać można także obiekty z innych muzeów europejskich. Wystawa wpisana została w program imprez związanych z pełnią w 2013 roku przez miasto i port Dunkierka funkcją stolicy kultury regionu Nord-Pas de Calais. Towarzyszy jej zbiór esejów na temat historycznych portów, m.in. autorstwa dyrektora CMM Jerzego Litwina.

Fragment ekspozycji w Muzeum Portowym w Dunkierce – w centrum dźwиг pływający „Krab” ze zbiorów CMM. Fot. z archiwum Musée portuaire

BADANIA ARCHEOLOGICZNE

Porcelanowiec

Ekipa archeologów i pletwonurków CMM od 10 czerwca pracuje na podwodnym stanowisku archeologicznym F53.27 – wraku tzw. Porcelanowca. Obiekt został odkryty przez Polskie Ratownictwo Okrętowe już w 1965 roku, jednak wskutek złego oznaczenia jego pozycji późniejsze poszukiwania kończyły się fiaskiem. Ostatecznie wrak został ponownie zlokalizowany przy użyciu elektronicznego sprzętu hydroakustycznego w roku 2009 przez Urząd Morski w Gdyni. Datowany jest wstępnie na XVIII–XIX wiek, a jego nazwa – Porcelanowiec – odnosi się do wydobytych z niego zabytków ceramicznych (porcelana i fajans angielski Staffordshire). Badania prowadzone pod kierunkiem Tomasza Bednarza z Działu Badań Podwodnych CMM mają na celu wykonanie fotogrametrii stanowiska, która stanie się podstawą fotomozajki obiektu (fotograficznego odwzorowania) oraz trójwymiarowego (3D) modelu stanowiska podwodnego F53.27. Ponadto sporządzana jest dokumentacja rysunkowa, fotograficzna i filmowa stanowiska oraz pobierane są próby

drewna z konstrukcji wraku do badań dendrochronologicznych, w celu precyzyjnej datacji obiektu. W ramach obecnie prowadzonych prac badawczych, które potrwać do 5 lipca, pozyskano już kilkadziesiąt zabytków, w tym fragmenty naczyń fajansowych i porcelanowych oraz mosiężną tabakierkę z inskrypcją. Badania prowadzone są w ramach projektu „Inwentaryzacja wraku F53.27 Porcelanowiec z Zatoki Gdańskiej”, nr 1447/13, finansowanego ze środków MKiDN oraz CMM.

Wrak Porcelanowca stanowią wystające ponad piaszczyste dno elementy drewnianej konstrukcji, w postaci pozostałości burt i części dolnej jednostki. Fot. Jarło Szymonik

NASZE ODDZIAŁY

„Dar Pomorza” w Infoboxie

W drugi weekend czerwca w centrum Gdyni, przy skrzyżowaniu ulic Świętojańskiej i 10 Lutego, otwarto Infobox – miejsce, gdzie prezentowane będą plany rozwoju miasta, informacje turystyczne i kulturalne. W niedzielę 9 czerwca odwiedzających Infobox zapraszali do zwiedzania „Daru Pomorza” Marek Twardowski i Arleta Gałązka, która opowiedziała o dzwonach, tradycji wybijania szklanek (klangów) i tajemniczym „dzwonie z Singapuru”. Tłem do prezentacji były „Dzwon Zwycięstwa” i „Mały dzwon wachtowy” z „Daru Pomorza”.

Modele na „Darze Pomorza”

CMM i Liga Obrony Kraju zorganizowały na statku-muzeum „Dar Pomorza” w Gdyni kolejną, XX wystawę modeli statków, okrętów, żaglowców, samolotów morskich oraz dioram. Została ona udostępniona do zwiedzania 25 czerwca, a potrwa do 30 sierpnia – w tym dniu odbędzie się wręczenie dyplomów, medali i nagród dla laureatów konkursu. Na tegorocznej wystawie zaprezentowano 32 prace wykonane z drewna i z metalu oraz z gotowych zestawów plastikowych i kartonowych. W imprezie wzięli udział modelarze z Trójmiasta i Warszawy, zrzeszeni w klubach albo działający indywidualnie. Na uwagę zasługują, ze względu na duże walory artystyczne, dioramy Katarzyny Manikowskiej z Gdańska. Warto dodać, że na wystawie pokazano dzieła dwóch pracowników CMM – dioram w butelkach autorstwa Waldemara Dziarkowskiego z Gdańska i model karaweli „Niña”, wykonany przez Bolesława Kopystyńskiego z Gdyni. Część nagród rzeczowych dla laureatów ufundowały firmy Mirage Hobby z Warszawy i Morska Agencja z Gdyni.

NASI PRZYJACIELE

Walne Zebranie TP CMM

27 czerwca w Spichlerzach na Ołowiance zebrali się na dorocznym Walnym Zebraniu członkowie Towarzystwa Przyjaciół CMM. Główne punkty spotkania obejmowały sprawozdania merytoryczne i finansowe z działalności Towarzystwa. W trakcie zgromadzenia wręczono Laur Muzeum Morskiego – nagrodę Towarzystwa Przyjaciół dla tych pracowników CMM, którzy wyróżnili się na polu naukowym, wystawienniczym lub merytorycznym. W tym roku uhonorowani zostali: w pionie merytorycznym – Patryk Klein i Wojciech Ronowski, w pionie administracyjno-technicznym – Gizela Krużycka-Wieczorkiewicz i Janina Paszko.